

Handreiking starterskit somatische screening

Door: **Lars de Winter, Kenniscentrum Phrenos**
In opdracht van: P3NL
Vormgeving: Zichtbaar

Deze handreiking is een aanvullend onderdeel van de Starterskit somatische screening.
Dit product dient daarom enkel gebruikt te worden in combinatie met de
Starterskit somatische screening.

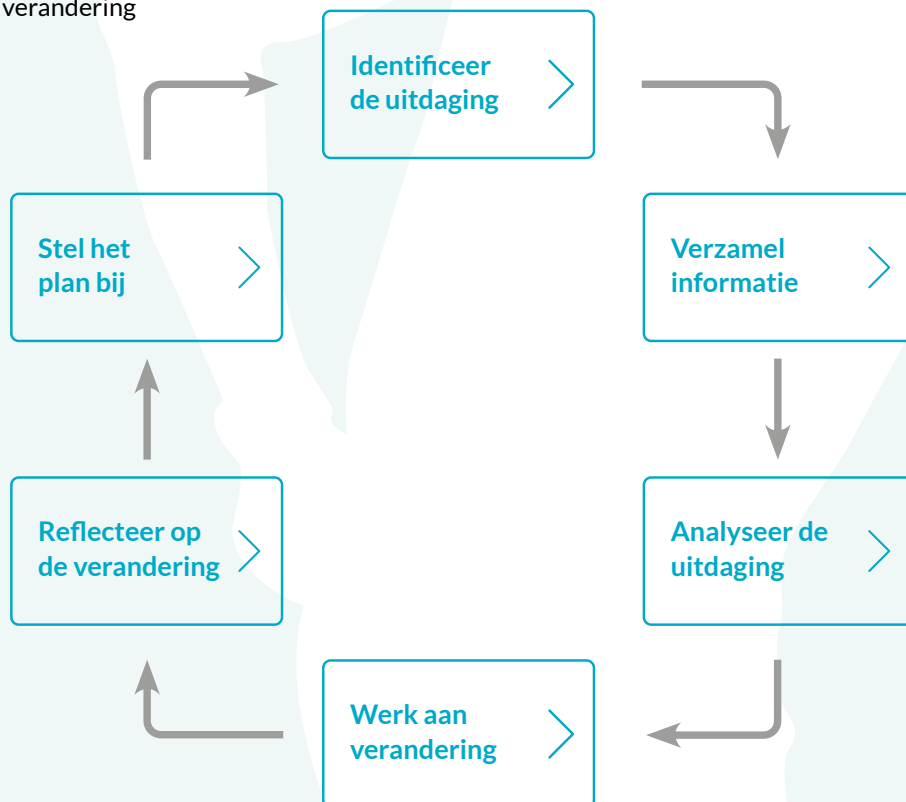
kenniscentrum
phrenos

Handreiking starterskit somatische screening

Kenniscentrum Phrenos heeft, in opdracht van P3NL, in het kader van het project Passende Zorg verbetertrajecten, een starterskit somatische screening ontwikkeld. Deze starterskit somatische screening is ontwikkeld om organisaties, die mensen met psychische problemen behandelen of begeleiden, te ondersteunen in de uitvoering en organisatie van somatische screening bij mensen met psychische problemen. De Starterskit Somatische Screening is te vinden op de website van Kenniscentrum Phrenos.

Met behulp van de praktische handvatten uit de starterskit en de aanbevelingen vanuit de zorgstandaard somatische screening hebben ggz-organisaties veel informatie en hulpmiddelen gekregen om met dit onderwerp aan de slag te gaan. Desalniettemin kan het nog een uitdaging zijn om de opgedane kennis en hulpmiddelen om te zetten in actie. Daarom hebben we aanvullend een handreiking ontwikkeld om te ondersteunen in de transitie van kennis naar actie via 6 stappen conform de cyclus van actieonderzoek (zie figuur 1):

1. Identificeer de uitdaging
2. Verzamel informatie
3. Analyseer de uitdaging
4. Werk aan verandering
5. Reflecteer op de verandering
6. Stel het plan bij

Figuur 1. De 6 stappen voor de gesprekshandreiking

Hieronder beschrijven we iedere stap. De handreiking is een hulpmiddel voor coördinatoren binnen organisaties die somatische screening implementeren en voor landelijke ondersteuningspartners, zoals de Nederlandse GGZ, Akwa GGZ of Kenniscentrum Phrenos, die via de lerende netwerken organisaties kunnen ondersteunen bij de implementatie van somatische screening.

We raden aan één coördinator aan te stellen die de leiding neemt over het proces door zorg te dragen dat alle stappen op een goede manier worden doorlopen en dat alle betrokkenen voldoende worden meegenomen in het proces.

Stap 1

Identificeer de uitdaging

Uitgangsvraag

Wat zijn de belangrijkste uitdagingen in de implementatie van somatische screening en op welke onderdelen in de implementatie is deze uitdaging van toepassing?

Aanbevelingen

- Identificeer één of meerdere uitdagingen in de implementatie van somatische screening samen met meerdere belanghebbenden, zoals patiënten zelf en verschillende professionals.
- Maak de uitdagingen concreet en beschrijf ze SMART (Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden).
- Ga na voor welk stadium van somatische screening (aanmelding, intake, uitvoering, verwerking, borging en opvolging) de uitdaging van toepassing is.
- Ga na op welk niveau of niveaus de uitdaging van toepassing is: de patiënt, de professional, het team, de organisatie, de samenwerking met andere partijen.
- Ga na welke belanghebbenden (patiënt, naaste, professional, manager, bestuurder, etc..) betrokken zijn bij de uitdaging en identificeer overeenkomsten en verschillen in die belangen en/of ambities.

Beoogd resultaat na deze stap

Aan het einde van deze stap heeft de organisatie de belangrijkste uitdagingen in de implementatie op een rij gezet, gespecificeerd en geïdentificeerd voor wie de uitdaging van toepassing is.

Hulpmiddelen

- Overzicht met verschillende onderdelen in de uitvoering en organisatie van somatische screening per stadium van screening in de starterskit somatische screening
- Checklist implementatie somatische screening

Stap 2

Verzamel informatie

Uitgangsvraag

Welke informatie hebben we nodig om de in stap 1 geïdentificeerde uitdagingen op een goede manier te analyseren en mee aan de slag te gaan?

Aanbevelingen

- Ga binnen de organisatie na wat al goed gaat en wat minder goed gaat rondom het onderwerp van deze specifieke uitdaging.
- Raadpleeg de starterskit en de zorgstandaard en ga na welke informatie daar al wordt gegeven over de uitdaging.
- Vergelijk jouw situatie indien mogelijk met andere organisaties en ga na wat je van anderen kan leren rondom deze uitdaging.

Beoogd resultaat na deze stap

De organisatie heeft de juiste informatiebronnen verzameld om de geïdentificeerde uitdagingen te kunnen analyseren.

Hulpmiddelen

- Checklist implementatie somatische screening
- Zorgstandaard somatische screening

Stap 3

Analyseer de uitdaging

Uitgangsvraag

Wat zijn, op basis van de verzamelde informatie, kritieke stappen om mee aan de slag te gaan om de geïdentificeerde uitdagingen aan te pakken en te verbeteren?

Aanbevelingen

- Bespreek de uitdagingen en de verzamelde informatie met meerdere belanghebbenden, zoals patiënten, verschillende professionals en het management.
- Bedenk gezamenlijk welke informatie bruikbaar is voor de specifieke uitdaging die is geformuleerd.
- Ga na hoe de verzamelde informatie kan worden gebruikt om de dagelijkse praktijk te veranderen en wie of wat voor welke stap nodig is
- Maak en bespreek een begroting voor de benodigde mensen (tijd) en middelen voor de implementatie, met een aantal scenario's gerelateerd aan de wenselijke output.
- Maak op basis van de verzamelde informatie, de geformuleerde uitdaging en de analyse hoe deze informatie in de praktijk gebruikt kan worden een plan van aanpak om verandering te brengen aan de geformuleerde uitdaging.

Beoogd resultaat na deze stap

Op basis van de verzamelde informatie en de geformuleerde uitdaging is binnen de organisatie een plan van aanpak gemaakt op basis van een analyse van de verzamelde informatie en vervolgstappen in de dagelijkse praktijk.

Hulpmiddelen

- Actuele afdelings- of instellingsbegroting
- Checklist implementatie somatische screening
- Overzicht afstemming en overdracht somatische screening
- Overzicht met verschillende onderdelen in de uitvoering en organisatie van somatische screening per stadium van screening in de starterskit somatische screening
- Zorgstandaard somatische screening

Stap 4

Werk aan verandering

Uitgangsvraag

Hoe gaan we aan de slag met het plan van aanpak en welke doelen stellen we hierbij op de korte en de lange termijn?

Aanbevelingen

- Ga aan de slag met het plan van aanpak dat uit de analyse naar voren is gekomen en maak concrete afspraken met de verschillende betrokkenen bij het plan van aanpak hoe jullie gezamenlijk de beoogde veranderingen gaan bewerkstelligen.
- Betrek alle belanghebbenden, zoals patiënten, verschillende professionals en het management, bij de uitvoering van het plan van aanpak.
- Stel gezamenlijk concrete doelen voor de korte en de lange termijn.
- Indien mogelijk, werk toe naar tussentijdse resultaten om de veranderingen zichtbaar te maken en de motivatie te vergroten.
- Maak gezamenlijk de afspraak voor hoe lang en door wie aan de beoogde veranderingen wordt gewerkt en maak een afspraak om de voortgang te evalueren aan het einde van het afgesproken tijdsinterval.

Beoogd resultaat na deze stap

Alle betrokkenen bij het plan van aanpak gaan hiermee aan de slag en er zijn concrete afspraken gemaakt over de doelen, tussentijdse resultaten en vervolgstappen.

Hulpmiddelen

- Actuele afdelings- of instellingsbegroting
- Overzicht met verschillende onderdelen in de uitvoering en organisatie van somatische screening per stadium van screening in de starterskit somatische screening
- Overzicht afstemming en overdracht somatische screening
- Zorgstandaard somatische screening

Stap 5

Reflecteer op de veranderingen

Uitgangsvraag

In hoeverre zijn de beoogde veranderingen gerealiseerd en wat zijn de kritieke randvoorwaarden geweest waarom bepaalde onderdelen van het plan van aanpak wel of niet zijn gerealiseerd?

Aanbevelingen

- Alle betrokkenen komen na de afgesproken implementatie periode bij elkaar en per betrokkene wordt nagegaan in hoeverre de afspraken, de doelen en beoogde resultaten zijn gerealiseerd.
- Ga na wat de succesfactoren waren die hebben bijgedragen dat de doelstellingen zijn behaald.
- Ga bij de resultaten die niet zijn behaald na welke factoren eraan hebben bijgedragen dat het doel niet is bereikt en wordt geëvalueerd wat hierin beter had gekund.
- Zet de succesfactoren en verbeterpunten gezamenlijk op een rij en ga na welke stappen er nodig zijn om de succesfactoren te behouden en de verbeterpunten op te pakken.

Beoogd resultaat na deze stap

Er is gezamenlijk geëvalueerd en op een rij gezet wat er bereikt is en wat kritieke succesfactoren en verbeterpunten waren tijdens de implementatie periode voor het plan van aanpak.

Hulpmiddelen

- Overzicht met verschillende onderdelen in de uitvoering en organisatie van somatische screening per stadium van screening in de starterskit somatische screening
- Overzicht afstemming en overdracht somatische screening
- Checklist implementatie somatische screening
- Zorgstandaard somatische screening

Stap 6

Stel het plan bij

Uitgangsvraag

Wat is behaald en wat zou er aangepast moeten worden aan het plan van aanpak op basis van de analyse van kritieke succesfactoren en verbeterpunten?

Aanbevelingen

- Leg de succesfactoren en verbeterpunten naast het gezamenlijk geformuleerde plan van aanpak.
- Ga na welke doelen in het plan van aanpak zijn behaald en welke nog blijven staan op basis van de analyse. Pas het plan van aanpak hierop aan.
- Ga na of er mogelijk nieuwe doelen bij zijn gekomen op basis van de analyse van de implementatie periode. Voeg deze mogelijke nieuwe doelen en beoogde resultaten bij het plan van aanpak.
- Ga na in hoeverre nieuwe uitdagingen zijn ontstaan op basis van de analyse van succesfactoren en verbeterpunten tijdens de implementatie periode. Identificeer deze nieuwe uitdagingen conform de aanbevelingen geformuleerd in stap 1.

Beoogd resultaat na deze stap

Op basis van de analyse van succesfactoren en verbeterpunten tijdens de implementatie periode wordt het huidige plan van aanpak bijgesteld en worden behaalde successen geborgd en mogelijke nieuwe uitdagingen geïdentificeerd.

Hulpmiddelen

- Overzicht met verschillende onderdelen in de uitvoering en organisatie van somatische screening per stadium van screening in de starterskit somatische screening
- Checklist implementatie somatische screening
- Zorgstandaard somatische screening